

Sygn. akt V ACa 389/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maryla Domel-Jasińska (spr.)
Sędziowie:	SA Maria Sokołowska SA Włodzimierz Gawrylczyk
Protokolant:	stażysta Karolina Petruczenko

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2014 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa Gminy S.

przeciwko P. P.

o zobowiązanie do opublikowania sprostowania

na skutek apelacji pozwanego
od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 19 lutego 2014 r. sygn. akt I C 375/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt V ACa 389/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 lutego 2014r. Sąd Okręgowy w B. w sprawie z powództwa Gminy S. o zobowiązanie do opublikowania sprostowania, zobowiązał pozwanego P. R. Naczelnego Tygodnika (...) w S. do opublikowania sprostowania do artykułu prasowego (...)o tytule (...)o następującej treści, czcionką równorzedną do tego artykułu zarówno w tytule jak i w treści: (...)

(...)

(...)

W powyższym wyroku Sąd Okręgowy również zobowiązał pozwanego P. R. Naczelnego Tygodnika (...) w S. do opublikowania sprostowania do artykułu prasowego(...)o tytule (...) o następującej treści, czcionką równorzędną do tego artykułu zarówno w tytule jak i w treści:

(...)

Sąd Okręgowy ustalił w niniejszej sprawie, że w dniu(...)ukazał się na lamach tygodnika (...), którego redaktorem naczelnym był pozwany, artykuł pt. (...)Artykuł ten dotyczył kosztów utrzymania przez Gminę S. nowej hali sportowo-widowiskowej w S. oraz pozostałych obiektów przejętych przez (...)jednostkę budżetową Gminy powołaną do realizacji jej zadań własnych w obszarze kultury fizycznej i turystyki. Dotyczył on również sesji Rady Miejskiej Gminy

S., na której zadane zostało pytanie związane z kosztami funkcjonowania powyższych obiektów oraz czasu, w którym udzielona została odpowiedź na to pytanie. (...) do pozwanego swój wniosek o opublikowanie jej sprostowania do powyższego artykułu w najbliższym wydaniu tygodnika (...). Pozwany po zapoznaniu się z powyższym wnioskiem powódki nie opublikował jej sprostowania do wskazanego wyżej artykułu. (...) ukazał się na łamach tygodnika (...) artykuł pt.(...)Artykuł ten dotyczył kwestii zasadności i skutków eksmisji wskazanych w nim osób z lokalu mieszkalnego należącego do Gminy S.(...) powódka wysłała do pozwanego swój wniosek o opublikowanie jej sprostowania do powyższego artykułu w najbliższym wydaniu tygodnika (...). Pozwany po zapoznaniu się z powyższym wnioskiem powódki nie opublikował jej sprostowania do wskazanego wyżej artykułu. W dniu 21 maja 2013r. powódka wniosła pozew w niniejszej sprawie. W trakcie powyższego procesu pozwany udzielił powódce odpowiedzi na jej wnioski o opublikowanie powyższych sprostowań do przedmiotowych artykułów, w której odmówił ich sprostowania.

W rozważaniach prawnych Sąd Okręgowy wyjaśnił, że przedmiotem procesu między stronami było, czy zaszły przesłanki do zobowiązania pozwanego do opublikowania sprostowań powódki do spornych artykułów o wskazanej przez powódkę treści, czcionką równorzędną do tego artykułu zarówno w tytule jak i w treści. Wskazał, że podstawę materialnoprawną żądania pozwu nie stanowiły przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące ochrony dóbr osobistych. Stanowiły ją zaś przepisy zawarte w art. 31a-33 i w art. 39 ustawy z dnia 26 stycznia 1984r. Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5 z 1984r., poz. 24 ze zm.).

W oparciu o poglądy wyrażone w orzecznictwie Sąd Okręgowy wyjaśnił, że instytucja sprostowania zawarta we wskazanych wcześniej przepisach ustawy Prawo prasowe polega na przyznaniu zainteresowanemu uprawnienia do przedstawienia swojego stanowiska, swojej wersji co do faktów zawartych w treści publikacji.

Sąd Okręgowy stwierdził, że zaszły przesłanki do nakazania pozwanemu opublikowania sprostowań powódki, o jakich mowa w art. 39, art. 31a i nast. ustawy

Prawo prasowe. W szczególności Sąd Okręgowy wskazał, że powódka wniosła w terminie i w odpowiedniej formie do pozwanego o opublikowanie jej sprostowań do spornych artykułów, jakie ukazały się w dniach (...) na lamach tygodnika (...), zaś pozwany odmówił publikacji tych sprostowań. Sprostowania, jakich opublikowania domagała się powódka odnosiły się do faktów wskazanych w spornych artykułach i nie były nierzeczowe.

Od powyższego wyroku apelację wniósł pozwany, zarzucając mu naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie oraz poprzez całkowicie błędną interpretację zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, która wychodzi poza granice swobodnej oceny dowodów i staje się dowolną oceną dowodów.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie jego uchylecia i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję według norm przypisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja - jako bezzasadna - podlega oddaleniu.

Sąd Apelacyjny uznaje ustalenia faktyczne zaprezentowane przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku za prawidłowe i przyjmuje je za własne, gdyż poczynione zostały w oparciu o ocenę dowodów przeprowadzoną bez przekroczenia ram wyznaczonych art. 233 § 1 k.p.c. Skarżący pomimo sformułowania zarzutu naruszenia przez Sąd pierwszej instancji przywołanego przepisu nic przedstawił argumentacji go popierającej.

Z kolei zarzut skarżącego zmierzający do wykazania, że uwzględnienie żądania pozwu dotyczącego nakazania sprostowania dwóch artykułów prasowych stanowi nadużycie tej instytucji został poparty argumentacją, jednakże bezzasadną. Odnosząc się do niego wstępnie należy przypomnieć, że stosownie do art. 31 a ust. 1 ustawy z dnia 26

stycznia 1984 r. prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24 ze zm.), który wszedł w życie z dniem 5 listopada 2012 r., na wniosek zainteresowanej osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, redaktor naczelny właściwego dziennika lub czasopisma jest obowiązany opublikować bezpłatnie rzeczowe i odnoszące się do faktów sprostowanie nieścisłej lub nieprawdziwej wiadomości zawartej w materiale prasowym.

Na gruncie zatem tej regulacji sprostowanie odnosi się do wypowiedzi o faktach, które podlegają weryfikacji pod względem ich prawdziwości lub ścisłości. Tej weryfikacji jednakże nie dokonuje Sąd. W tym wariantcie sprostowanie stanowi przede wszystkim środek reakcji zainteresowanego na publikację, która w jego ocenie zawiera fakty nieprawdziwe lub nieścisłe. Jest to zatem rodzaj repliki tego podmiotu. Wydanie orzeczenia nakazującego zamieszczenie sprostowania nie jest poprzedzone wnikliwym badaniem przez Sąd, czy fakty opisane w publikacji są rzeczywiście nieprawdziwe lub nieścisłe. Nie ma to istotnego znaczenia dla ustalenia, że obowiązek zamieszczenia sprostowania zaktualizował się. On występuje bowiem w przypadku, gdy analiza tekstu publikacji wskazuje, że ma on charakter wypowiedzi odnoszącej się do faktów, nie zaś wypowiedzi opierającej się przede wszystkim na sformułowaniach ocennych, która ze swojej istoty nie podlega sprostowaniu.

Trafnie zatem zaprezentował Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stanowisko judykatury, zgodnie z którym sprostowanie umożliwia zainteresowanemu przedstawienie własnej wersji wydarzeń. Jest to dominujący w orzecznictwie i doktrynie kierunek wykładni przepisów dotyczących sprostowania. Opiera się on na założeniu, że sprostowanie ze swej istoty służy przedstawieniu przez prostującego jego subiektywnego punktu widzenia.

Stwierdzenie zatem przez Sąd pierwszej instancji, że sprostowanie ma charakter rzeczowy i odnosi się do faktów, które w subiektywnej ocenie powódki są nieprawdą i nieścisłe wskazywało bezzasadność argumentacji pozwanego. Tego wniosku nie podważają wywody apelacji, które w zasadzie mają tylko polemiczny charakter. Nie można zgodzić się bowiem ze skarżącym, że publikacja zatytułowana (...) stanowi jedynie wypowiedź ocenną, oparta na krytyce nadmiernych kosztów utrzymania nowej hali widowiskowo sportowej w S. oraz innych obiektów przejętych przez (...)
Dotyczy ona bowiem

faktów związanych z ekonomiczną sytuacją tej jednostki budżetowej, które co do zasady mogą być poddane weryfikacji. Zamieszczenie zatem sprostowania wyjaśniającego między innymi, że "(...) jest uzasadnione. Nie sposób również przyznać racji skarżącemu, że nakazanie zamieszczenia

sprostowania odnoszącego się do publikacji pod tytułem (...) stanowiłoby jedynie swoiste doprecyzowanie rzetelnego tekstu publikacji o wyjaśnienia dotyczące obowiązującego stanu prawnego. Podobnie jak wyżej wskazany artykuł publikacja ta dotyczy pewnych faktów, które mogą być uznane za nieścisłe. W szczególności jej tytuł wprowadza w błąd wskazując jakoby w aktualnym stanie prawnym istniała możliwość eksmitowania bez zapewnienia osobie eksmitowanej lokalu socjalnego bądź udostępnienia pomieszczenia tymczasowego.

Nie podważył zatem w apelacji skarżący stanowiska Sądu pierwszej instancji, że sprostowania, jakich opublikowania domagała się powódka odnosiły się do faktów wskazanych w spornych artykułach i nie były nierzeczowe, a to przesądza o jej bezzasadności.

Skarżący w apelacji nie kwestionował stanowiska Sądu pierwszej instancji co do pozostałych przesłanek umożliwiających odmowę przez pozwanego opublikowania sprostowań powódki. W ocenie Sądu Apelacyjnego trafnie Sąd Okręgowy stwierdził, że one nie występują, a co za tym idzie prawidłowo uznał, że zobowiązanie pozwanego do opublikowania sprostowań jest uzasadnione.

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację pozwanego.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 3-4 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. oraz przy zastosowaniu § 2 ust. 1-2 i § 12 ust. 1 pkt 2 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 460).